

โรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม

(ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดมอนเตสซอรี
บริบท ศ.อ.ร. ด้วยกระบวนการ 2S4A-D

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

โครงการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและ ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6

โรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม

1. **ชื่อนวัตกรรม** รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบท ศ.อ.ร. ด้วยกระบวนการ 2S4A-D
2. **ประเภทนวัตกรรม** ประเภทที่ 2 นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้
3. **ผู้จัดทำ** นางพิมพ์ภัทรา จัยสิน และคณะครูสายชั้นปฐมวัย
4. **ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม** พฤษภาคม 2568 – กุมภาพันธ์ 2569

5. ที่มาและความสำคัญ

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ปี 2561-2580 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 และมีประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติ ประเด็นที่ 11 การจัดการกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย กรอบกับ หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

สายชั้นปฐมวัย โรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และจุดเน้น นโยบายสำคัญต่างๆ โดยนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม มุ่งเน้นให้เด็กลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ผ่านการไตร่ตรองจากกระบวนการสร้างประสบการณ์ใหม่ที่เชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิม เน้นให้เด็กมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ พูด และคิดวิเคราะห์ บูรณาการผ่านการเล่นอย่าง มีความหมาย จากสื่ออุปกรณ์ของจริงที่เหมาะสมกับวัยตามสภาพบริบทของท้องถิ่น เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง การจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการตามธรรมชาติของเด็กและการกำกับตนเอง โดยมีครูเป็นผู้จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมทั้งภายในภายนอกห้องเรียน ครูให้การแนะนำ ช่วยเหลือซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้เต็มศักยภาพ เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) ส่งเสริมทักษะชีวิตการพึ่งพาตนเอง มีวินัย มีสมาธิ มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความพร้อมในการเรียนด้านภาษาและคณิตศาสตร์

ในระดับที่สูงขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพเด็กอย่างเป็นองค์รวม จากการประเมินพัฒนาการเด็กในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปีการศึกษา 2567 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 99.07 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด (เป้าหมายที่กำหนดปีการศึกษา 2567 ร้อยละ 91) ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาต่อยอดและให้มีความต่อเนื่อง สายชั้นปฐมวัยได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดมอนเตสซอรี ด้วยกระบวนการ 2S4A - D โดยเน้นให้มีชุมชนการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือ ดูแล และ ร่วมกันพัฒนาการจัดประสบการณ์ของคณะครูสายชั้นปฐมวัย

6. วัตถุประสงค์

6.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบท ศ.อ.ร. ด้วย กระบวนการ 2S4A - D

6.2 เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ วินัย สังคม และสติปัญญาอย่างเป็น องค์รวม สอดคล้องตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม

7. กลุ่มเป้าหมาย

7.1 เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

7.1.1 ร้อยละ 100 ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบท ศ.อ.ร. ด้วย กระบวนการ 2S4A - D ได้

7.1.2 ร้อยละ 90 เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ วินัย สังคม และสติปัญญา เหมาะสมกับวัย

7.2 เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

7.2.1 โรงเรียนมีรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบท ศ.อ.ร.ตาม กระบวนการ 2S4A - D เป็นรูปธรรมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนที่สนใจ

7.2.2 เด็กปฐมวัยมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ วินัย สังคม และสติปัญญาอย่างเป็น องค์รวม อยู่ในระดับดี

8. เครื่องมือที่ใช้

1. แผนการจัดประสบการณ์
2. แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

9. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักสูตร
2. สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการจัดประสบการณ์
3. ร่างรูปแบบการจัดประสบการณ์
4. ประเมินรูปแบบการจัดประสบการณ์
5. ดำเนินงานโดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบท ศ.อ.ร. ด้วย กระบวนการ 2S4A-D
6. ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

10. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการจัดการประสบการณ์แบบมอนเตสซอริ (Montessori)
2. แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
3. แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

11. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดมอนเตสซอริ บริบท ศ.อ.ร.ด้วยกระบวนการ 2S4A-D ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ด้วยกระบวนการ 2S4A- D ดังนี้

1. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ในโรงเรียน (School Learning Community : SLC) โดยการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย การสังเคราะห์การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก วิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนารามตามแนวคิดมอนเตสซอริ

2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย (School Curriculum) โดยการศึกษาหลักสูตรและคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จัดทำคู่มือการจัดการประสบการณ์ตามแนวคิดมอนเตสซอริ จำนวน 4 หมวด ได้แก่ หมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวดคณิตศาสตร์ และ 1 กลุ่มงาน วัฒนธรรม พัฒนาและประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

3. การสร้างความตระหนัก และความเข้าใจร่วมกันทุกฝ่าย(Awareness & Attempt) โดยการประชุมและการศึกษาดูงานด้านการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดมอนเตสซอริ

4. การกำหนดหน่วยการจัดการประสบการณ์ (Action plan) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเด็กปฐมวัย รายบุคคล การออกแบบหน่วยการจัดการประสบการณ์สอดคล้องกับแนวคิดมอนเตสซอริ ประกอบด้วย 4 หมวด 1 กลุ่มงาน ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ออกแบบแผนการจัดการประสบการณ์ประกอบด้วย หมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา หมวดคณิตศาสตร์ กลุ่มงานวัฒนธรรม การพัฒนาสื่อนวัตกรรมประกอบแผนการจัดการประสบการณ์ และออกแบบเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็ก ให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

ขั้นที่ 2 การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ด้วยกระบวนการ 2S4A- D (Active Learning)

ครูจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามแนวคิดมอนเตสซอริ (Montessori) สำหรับเด็กปฐมวัย โดยเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการคิด ลงมือทำและนำเสนอผลงาน ตามความสนใจ ความสามารถของตนเอง เป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อย มีการฟังพา ช่วยเหลือแบ่งปัน ผ่านการฝึกปฏิบัติ กิจกรรมมอนเตสซอริ ทั้ง 4 หมวดและ 1 กลุ่มงาน ได้แก่ หมวดชีวิตประจำวัน เตรียมการเคลื่อนไหวพื้นฐาน การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และการประสานสัมพันธ์กัน ระหว่างมือกับตา หมวดประสาทรับรู้ การใช้ประสาทสัมผัส ทั้ง 5 อย่างแม่นยำและถูกต้อง หมวดภาษา เป็นการเตรียมความพร้อมการใช้ภาษา ผ่านการฟัง พูด เขียน อ่าน และหมวดคณิตศาสตร์ เด็กเรียนรู้จำนวนตัวเลข ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดที่หลากหลาย เชื่อมโยงสู่ชีวิตประจำวัน และกลุ่มงานวัฒนธรรม ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับโลกของภูมิศาสตร์ พืช และสัตว์ ศิลปะ ดนตรี

วิทยาศาสตร์และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ในแต่ละหมวดจะมีกิจกรรมสอดคล้องกับหน่วยการจัดประสบการณ์หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยครูวางแผนการจัดประสบการณ์ที่ตรงตามพัฒนาการ ความสามารถของเด็ก และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของเด็กใน แบบประเมินรายบุคคล ทำให้ครูทราบถึงความก้าวหน้าของพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ ๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดการจัดประสบการณ์ ด้วยกระบวนการ 2S4A- D (After Action Review, Development)

1) คณะครูสรุปและสะท้อนผลการจัดประสบการณ์ ด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) เพื่อนำเสนอจุดเด่น จุดควรพัฒนา และข้อค้นพบจาก การจัดประสบการณ์ด้วยสุนทรียสนทนา

2) ครูปฐมวัยนำข้อมูลจากแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนในชั้นเรียนปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยปฏิบัติเป็นขั้นตอน ได้แก่ ขั้นย่นคิด ครวญใครในการจัดประสบการณ์ของตนเอง จากคำแนะนำ แลกเปลี่ยนของเพื่อนครู โดยศึกษาหลักการจัดกิจกรรมนั้นๆให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ขั้นทบทวนเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์นั้นๆด้วยการฝึกปฏิบัติซ้ำๆจนเกิดความชำนาญ มีความมั่นใจในการจัดกิจกรรม และชื่นชมความจริง นำไปจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยเพื่อนครูร่วมสังเกตการสอนในชั้นเรียน

3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับโรงเรียนและภาคีเครือข่าย โดยนำเสนอผลการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ต่อเพื่อนครูในโรงเรียน ด้วยการเปิดบ้านวิชาการปฐมวัย (Open House)

4) การพัฒนาต่อยอดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดมอนเตสซอรี อย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้ครูเป็นวิทยากรให้ความรู้ จัดนิทรรศการและขยายผลการจัดประสบการณ์ให้กับโรงเรียนที่สนใจ

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สายชั้นปฐมวัยมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบท ศ.อ.ร. ด้วยกระบวนการ 2S 4A - D ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบได้

13. ผลการใช้นวัตกรรม

13.1 ผลการใช้นวัตกรรมที่ส่งผลต่อ เด็ก

เด็กมีพัฒนาการทุกด้านเหมาะสมกับวัย มีพฤติกรรมการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ อย่างมีความสุข มีสมาธิ ช่วยเหลือตนเองรักสิ่งแวดล้อม มีวินัย มีทักษะภาษา ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะการคิด สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียน คือ รักศักดิ์ศรี มีคุณธรรม นำวิชาการ สืบสานงานพระราชดำริ และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียน

13.2 ผลการใช้นวัตกรรมที่ส่งผลต่อ ครู

ครูมีสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก ได้อย่างมีคุณภาพ สามารถเป็นต้นแบบในการจัดประสบการณ์ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การวิจัยในชั้นเรียน ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ได้เลื่อนวิทยฐานะ ครูได้รับรางวัลครูดีเด่นดวงใจ รางวัลครูสุดดี ครูผู้มีวิถีปฏิบัติ ที่เป็นเลิศที่เป็นต้นแบบ

13.3 ผลการใช้นวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อ สถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นต้นแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดมอนเตสซอรี ให้กับโรงเรียนต่าง ๆ นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท

13.4 ผลการใช้นวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อ ชุมชน

ผู้ปกครองและภาคีเครือข่ายมีรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน นำไปปรับใช้ได้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

14. งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

งบประมาณ 47,900 บาท

15. บทเรียนที่ได้รับ

สิ่งที่ได้เรียนรู้ พบว่า การเตรียมพร้อมครอบครัวทั้ง 4M จะช่วยให้การจัดประสบการณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการ PLC มีความจำเป็นต่อการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการสะท้อนและพัฒนางานร่วมกัน

สิ่งที่ควรปรับปรุง/หลีกเลี่ยง พบว่า การใช้สื่อตามแนวคิดมอนเตสซอรีมีทั้งข้อดีและข้อพึงระวัง ครูควรออกแบบสื่อและพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนที่สามารถต่อยอดการนำไปใช้ได้อย่างมีความหมายกับชีวิตจริง

16. เงื่อนไขความสำเร็จ

เงื่อนไขความสำเร็จที่เกิดจากการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลัก 4M ในการสนับสนุนสื่อ งบประมาณ บุคลากรและบริหารจัดการด้วยการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและร่วมประเมินผล

เงื่อนไขความสำเร็จที่เกิดจากภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิดมอนเตสซอรี บริบท ศ.อ.ร. ด้วยกระบวนการ 2S4A-D สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์ที่นำไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ปัจจัยความสำเร็จที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่า ห้องเรียนมีการจัดมุมประสบการณ์ ครูมีการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ครูมีสื่อนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

17. ภาพประกอบ/ร่องรอยหลักฐาน

ประชุม วางแผนดำเนินการจัดประสบการณ์ของ
คณะครูสายชั้นปฐมวัย

ประชุม วางแผนดำเนินการจัดประสบการณ์ของ
คณะครูสายชั้นปฐมวัย

จัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกตามแนวคิด
มอนเตสซอรี บริบท ศ.อ.ร. ด้วยกระบวนการ 2S4A -D

สังเกตการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียน

สังเกตการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียน

สังเกตการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียน

สังเกตการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียน

สะท้อนผลการจัดประสบการณ์

บรรณานุกรม

จूरรัตน์ เสนาะกรรณ. (๒๕๖๒). กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในยุคประเทศไทย ๔.๐. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, ๓๐(๑), ๑๒-๒๓.

นวรรตน์ ไวมพู และ สุจิตรา จรจิตร. (๒๕๖๐). การเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในศตวรรษที่ ๒๑ ของอาจารย์พยาบาล. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, ๔(๑), ๒๖๕-๒๗๙.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. (๒๕๖๒). *การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สนอง โลหิตวิเศษ. (๒๕๖๓). ชุมชนแห่งการเรียนรู้. สืบค้นจาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/ENEDU/article/view/๗๘๒๐> [๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓].

สวาสฎิพร แสนคำ. (๒๕๕๓). *คู่มือการสอนแบบมอนเตสซอรี: ทฤษฎี*. ร้อยเอ็ด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒.

สวาสฎิพร แสนคำ. (๒๕๕๘). *รายงานการจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอรีระดับปฐมวัย (อายุ ๓-๖ ปี) ในบริบทจังหวัดร้อยเอ็ด*. ร้อยเอ็ด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๗). *การสอนแบบมอนเตสซอรี: การประเมินพัฒนาการ*. ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๘). *คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. เล่มที่ ๑ รู้และเข้าใจมอนเตสซอรี: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๘). *คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรีในบริบท สพฐ. เล่มที่ ๒ หมวดชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๘). *คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. เล่มที่ ๓ หมวดประสาทรับรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๘). *คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. เล่มที่ ๔ หมวดภาษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๘). *คู่มือการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามแนวคิดมอนเตสซอรี ในบริบท สพฐ. เล่มที่ ๕ หมวดคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๖๐). *คู่มือการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้* หน่วยศึกษานิเทศ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๐). *การเรียนรู้ของเด็กไทย: ตามแนวคิดแบบมอนเตสซอรี*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

